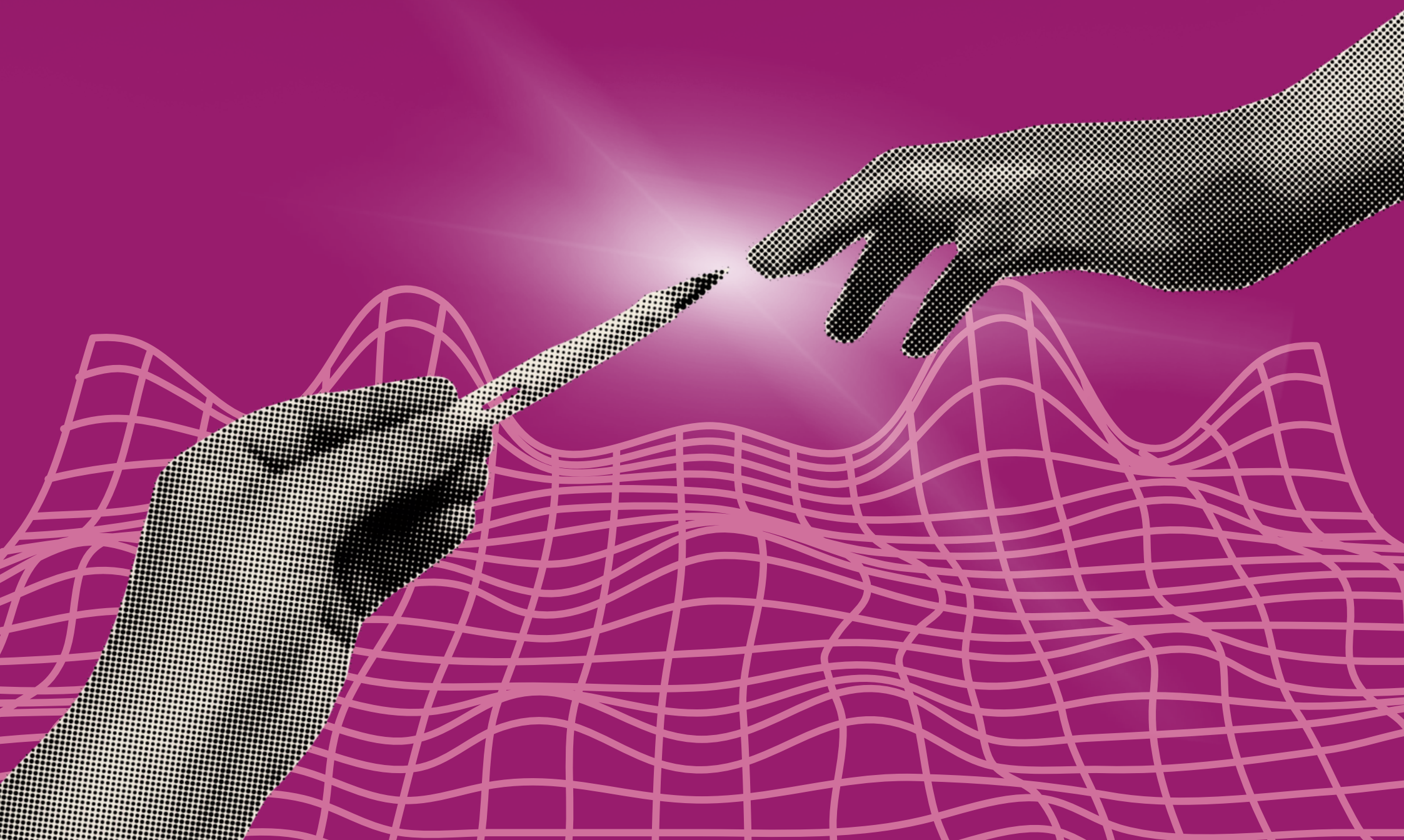

Taide ja kulttuuri ovat osa toimivaa, hyvinvoivaa ja sivistynyttä yhteiskuntaa.

Kulttuurihyvinvointipoolin eduskuntavaali- ja hallitusohjelmatavoitteet 2027–2031

Kulttuurihyvinvointipoolin eduskuntavaali- ja hallitusohjelmataavoitteet 2027–2031

Taide ja kulttuuri ovat osa toimivaa, hyvinvoivaa ja sivistynyttä yhteiskuntaa. Ne vahvistavat ihmisten terveyttä, oppimista, osallisuutta ja tulevaisuuden työelämätaitoja sekä luovat elinvoimaa koko Suomelle.

Kulttuuri on investointi, joka tuottaa moninkertaisesti hyvinvointia ja taloudellista kasvua. Siksi seuraavalla hallituskaudella on varmistettava, että taide ja kulttuuri ovat yhdenvertaisesti koko väestön saavutettavissa, ja että ne kulkevat mukana lasten ja nuorten arjessa ja että kulttuurialan toimintaedellytykset ovat vakaalla pohjalla.

Kulttuurihyvinvointipoolin kolme pointtia vuoden 2027 eduskuntavaaleihin:

1. Taide ja kulttuuri on jokaisenoikeus ja jokaisen hyvinvoinnin mahdollistaja.
2. Jokainen lapsi ja nuori tarvitsee taidetta kasvaakseen tasapainoiseksi, ajattelevaksi ja tulevaisuuden taitoja hallitsevaksi aikuiseksi.
3. Ilman riittävää rahoitusta ja hallinnonalojen yhteistyötä ei synny elinvoimaista kulttuuria eikä sen hyvinvointivaikutuksia.

Ohjelman tavoitteet ja toimenpiteet tukevat Kulttuuripoliittisen selonteon toteuttamista.

1. Taide ja kulttuuri on jokaisenoikeus ja jokaisen hyvinvoinnin mahdollistaja.

Jokaisella tulee olla oikeus ja mahdollisuus kokea ja tehdä taidetta sekä osallistua kulttuuriin riippumatta taloudellisesta, sosiaalisesta tai alueellisesta asemasta ja yksilöllisistä ominaisuuksista.

TOIMENPITEET

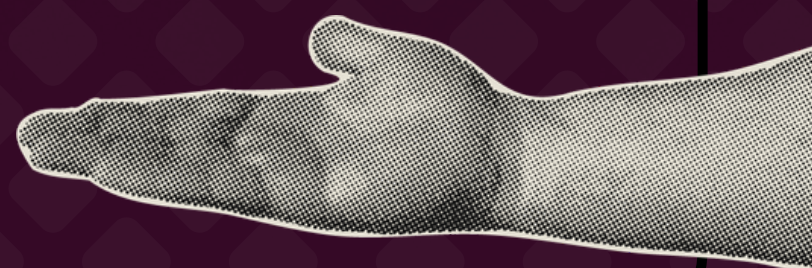
- Laajennetaan Kaikukortin maantieteellistä kattavuutta ja kehitetään kulttuurilähetemallia valtakunnallisesti järjestöjen, kuntien ja hyvinvointialueiden yhteistyönä STM:n ja OKM:n tuella.
- Turvataan ja vahvistetaan kulttuuripalveluiden, taidetoiminnan, harrastusten ja järjestöjen toiminnan **saavutettavuus ja saatavuus** elinkaariajattelun mukaisesti kaikissa ikäryhmissä ja elämäntilanteissa, jotta kulttuurin hyvinvointivaikutukset voivat toteutua koko väestölle ja vahvistaa kansanterveyttä.
- Lisätään sellaista **matalan kynnyksen taide- ja kulttuuritoimintaa**, joka tukee tavoitteellisesti ihmisten hyvinvointia ja huomioi erityisesti haavoittuvassa asemassa olevat sekä heidät, jotka jäävät yleisen kulttuuritarjonnan ulkopuolelle.
- Vahvistetaan **vapaan sivistystyön kuten kansalaisopistojen ja opintokeskusten sekä kulttuurista harrastustoimintaa toteuttavien järjestöjen** toimintaedellytyksiä, jotta jokaisella paikkakunnalla on mahdollisuus harrastaa taidetta ja kulttuuria.
- Rakennetaan sosiaali- ja terveyspalveluiden osaksi ja hyvinvointialueiden, kuntien ja järjestöjen yhdyspinnoille kulttuurihyvinvointia tukevia toimintamalleja osaksi palveluita, palveluohjausta ja kuntoutuksen rakenteita.

2. Jokainen lapsi ja nuori tarvitsee taidetta kasvaakseen tasapainoiseksi, ajattelevaksi ja tulevaisuuden taitoja hallitsevaksi aikuiseksi.

Taide ja kulttuuri tukevat lasten ja nuorten hyvinvointia, tulevaisuususkoa, oppimista, osallisuutta ja resilienssiä. Laadukas taideopetus sekä taide osana oppimista vahvistavat mielenterveyttä, vuorovaikutus- ja ilmaisutaitoja ja kriittistä ajattelua. Taideharrastukset kehittävät myös tulevaisuuden työelämätaitoja, kuten luovuutta, empatiaa, ongelmanratkaisua, eettistä osaamista ja keskittymiskykyä. Nämä ovat taitoja, joita tekoäly ei voi korvata.

TOIMENPITEET

- **Vahvistetaan taideaineiden asemaa perusopetuksessa.** Varmistetaan esimerkiksi koulujen ja kulttuuritoimijoiden kumppanuuksien avulla, että taidelähtöiset työskentelytavat ovat osa arjen oppimista.
- Lisätään **nuorilta nuorille tuotetun** kulttuurin ja taiteen toimintaedellytyksiä.
- **Kehitetään edelleen** kulttuurikasvatussuunnitelmia, jotka ovat jo käytössä noin 80 % kunnista, ja laajennetaan niiden kattavuus 100 %:iin.
- **Lisätään taide- ja kulttuurikokeilujen määrää** Harrastamisen Suomen mallissa, jotta jokaisella lapsella ja nuorella on aito mahdollisuus osallistua kulttuuriharrastuksiin asuinpaikasta, perheen taloudellisesta tilanteesta ja taustasta riippumatta.
- Taiteen perusopetuksen uudistuvan lainsäädännön ja rahoitusjärjestelmän tavoitteena on varmistaa, että taiteen perusopetuksen saavutettavuus ja saatavuus vahvistuvat entisestään. **Varmistetaan uudistuksen toimeenpano**, jotta yhä useampi lapsi ja nuori pääsee osalliseksi pitkäjänteistä ja laadukasta taideharrastusta.
- **Turvataan** pikkulapsille ja heidän perheilleen suunnatun kattavuus, saavutettavuus ja yhdenvertaisuus.
- **Laajennetaan ja tuetaan** kulttuuripajatoimintaa kaikkialla Suomessa vahvistamaan nuorten aikuisten hyvinvointia, osallisuutta ja toimintakykyä.

3. Ilman riittävää rahoitusta ja hallinnonalojen yhteistyötä ei synny elinvoimaista kulttuuria eikä sen hyvinvointivaikutuksia.

Kulttuuri- ja taidealan elinvoima edellyttää pitkäjänteistä ja ennakoitavaa rahoitusta. Taiteen ja kulttuurin rahoitus on nostettava valtion talousarviossa yhteen prosenttiin, jotta alan toimijoilla on realistiset edellytykset toteuttaa tehtäväänsä: vahvistaa hyvinvointia, sivistystä, luovuutta, moninaisuutta ja elinvoimaa koko Suomessa.

Toimintaedellytysten parantaminen edellyttää myös rakenteellista yhteistyötä yli hallinnonrajojen. Kulttuurihyvinvoinnin edistäminen on mahdollista vain, jos eri ministeriöt toimivat johdonmukaisesti yhdessä. Järjestöt, monimuotoinen kulttuurikenttä, kunnat ja hyvinvointialueet voivat vahvistaa yhdessä kansalaisten hyvinvointia.

TOIMENPITEET

- **Nostetaan taiteen ja kulttuurin rahoitus valtion budjetissa yhteen prosenttiin**, jotta alan perusrahoitus on kestävällä tasolla ja toimijoiden työ turvattu.
- **Vahvistetaan poikkihallinnollisia rakenteita** perustamalla sosiaali- ja terveystieteiden ja opetus- ja kulttuuriministeriön välinen yhteinen pysyvä yhteistyöryhmä, joka tekee aktiivisesti toimia kulttuurihyvinvoinnin edistämiseksi ja ohjaa Kulttuuripoliittisen selonteon toteuttamista.
- **Varmistetaan, että kulttuurihyvinvointi huomioidaan** eri hallinnonalojen strategioissa, ohjelmissa ja hankkeissa osana hyvinvoinnin, terveyden, koulutuksen, työllisyyden ja aluekehityksen tavoitteita.
- Vahvistetaan ja kehitetään **kulttuurihyvinvointitoiminnan kansallista vaikutusten arviointia** omana kokonaisuutenaan sekä osana hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen mittareita ja indikaattorityötä, kuten hyte-kerrointa.

Kulttuurihyvinvointipooli on valtakunnallinen riippumaton vaikuttamisverkosto, joka kokoaa yhteen taiteen, kulttuurin, sosiaali- ja terveysalan, kasvatuksen sekä tutkimuksen toimijoita edistämään kulttuurin ja taiteen hyvinvointivaikutusten hyödyntämistä Suomessa.

Vuonna 2020 perustetun poolin jäseninä on yli kolmekymmentä sote-, kansalais- ja kulttuurijärjestöä, säätiötä, verkostotoimijaa sekä kulttuurihyvinvoinnin asiantuntijatahoa.

Ota yhteyttä:

kulttuurihyvinvointipooli@gmail.com

kulttuurihyvinvointipooli.fi